

základu správná. Tím však není názor, hájený v nař. rozhodnutí, nikterak vyvrácen. Vůči pozemku, jenž je v soukromém vlastnictví obce a přes nějž vede veřejná komunikace — a o takový pozemek v daném případě zřejmě jde — má obec povinnosti dvojího druhu: jednak povinnosti rázu soukromoprávního, plynoucí z vlastnictví k pozemku, jednak povinnosti veřejnoprávní k veřejné komunikaci na pozemku tom zřízené, t. j. povinnost založenou v § 28 v bodě 3 ob. zř. míti péči o bezpečné a snadné ježdění po komunikaci té. Je myslitelné, že obec nějakým jednáním neb opominutím zanedbá obě tyto své povinnosti k témuž pozemku. Není však předpisu, jenž by v takovémto případě transformoval některá z těchto zanedbání na zanedbání rázu druhého, zejména snad v tom smyslu, že by pak v takovémto případě šlo o jediné zanedbání rázu soukromoprávního, způsobilé vyvolatí výhradně náhradní nároky soukromoprávní a stíhatelné před řádnými soudy. Naopak zůstávají tu i v takovémto případě zanedbání dvě, jedno soukromoprávní, druhé veřejnoprávní vedle sebe, a proto také existence jednoho nevylučuje, aby ono druhé zavinění nebylo stíháno před forem pro ně příslušným. Proto tedy v daném případě, i kdyby pravdu měla stížnost, že natažení drátu přes cestu v sadech obci náležejících mohlo by býti kvalifikováno též jako zanedbání povinností soukromoprávních, způsobilé vyvolatí náhradní nároky soukromoprávní, nevylučovalo by to kvalifikaci téhož opominutí jako zanedbání povinností veřejnoprávních, konkrétně místně policejních, a proto také nemohla by tím být vyloučena kompetence úřadu politického k rozhodování o nároku na náhradu škody, vzniklé ze zanedbání těchto veřejnoprávních povinností. — — —

Bezodůvodnou a v rozporu s jasným zněním zákona je námitka, že správní úřad je oprávněn rozhodnouti jen o tom, zda obec stíhá nějaké zavinění, nikoli však prohlašovati, že obec je povinna škodu úrazem vzniklou nahraditi. Obecní zřízení ustanovuje v § 37 odst. 2 výslovně, že o tom, zdali obec jest povinna dáti náhradu, rozhodne úřad okresní. Toto jasné znění zákona nelze vykládati nějak restriktivně snad z obavy, že by pak okresní úřad rozhodoval také o spoluzavinění osob třetích, neb snad i o vlastním spoluzavinění osoby poškozené, tedy o otázkách ryze soukromoprávních, a že by tím odnímal rozhodování o těchto otázkách výlučně příslušnému řádnému soudu. Rozhodnutí těchto otázek zůstane výrokem politického úřadu, že obec je povinna nahraditi škodu, naprosto nedotčeným, neboť otázky tyto bude v rámci rozhodování o výši škody, kterou má obec nahraditi, řešiti vždy jen řádný soud. Proto nemohla kompetenci politického úřadu k výroku, že v konkrétním případě je obec povinna nahraditi zúčastněné straně způsobenou škodu, státi v cestě ani okolnost, že obec namítala spoluzavinění osob třetích i poškozené samotné.

Č. 10.572.

Policejní právo trestní. — Cesty (Podk. Rus): * Policejní přestupky, které nejsou výlučně označeny jako přestupky návrhové, stíhají se na Slov. a Podk. Rusi z moci úřední.

(Nález ze dne 27. května 1933 č. 8579.)

V ě c: Rudolf V. v H. proti zemskému úřadu v Užhorodě o policejní přestupek.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Policejní ředitelství v Užhorodě jako policejní trestní soud I. stolice odsoudilo na základě oznámení výběrčího mýta Árona P. st-le po jeho slyšení a po vyslechnutí svědka Evžena M. rozsudkem z 8. dubna 1930 pro přestupek § 143 odst. 3 zák. čl. I:1890, jehož se dopustil tím, že bez zaplacení mýta projel v listopadu 1929 9 krát, v prosinci téhož roku 8 krát a v lednu 1930 14 krát svými povozy objektem mýtních stanic města Užhorodu, a uložilo mu trest peněžité pokuty v částce 100 Kč, v případě nedobytnosti 5denního uzamčení. V důvodech uvedeno, že rozsudek spočívá na trestním oznámení, podaném nájemcem městského mýta Áronem P., podle něhož obžalovaný vícekrát se vyhnul placení mýtního poplatku, když použil při jízdě mýtní objekt v R.-ské ulici, a na přiznání obžalovaného. Skutková podstata přestupku byla zjištěna výběrčími mýta, kteří při každé jednotlivé jízdě obžalovaného zapisovali a je prokázána na základě oznámení provedeným řízením, neboť obžalovaný nemohl popřít, že používal mýtního objektu a uvedl, že mýta neplatil a platit nebude, ač bydlí mimo obvod města Užhorodu a při jízdě do města není zákonem osvobozen od placení mýta. K námitce obviněného popírající legitimaci výběrčího mýta k podání trestního oznámení nevzalo policejní ředitelství zřetele, ježto jde o přestupek stíhatelný z moci úřední a nikoliv na návrh soukromého žalobce, což vyplývá zvláště z ustanovení § 106 zák. čl. I:1890 a trestní oznámení vyhovuje podmínkám stanoveným §em 50 polic. trest. řádu.

Nař. rozhodnutím zamítl žal. úřad odvolání st-lovo z důvodů v rozsudku I. instance uvedených, ježto vzal podle výsledků řízení za prokázanou skutkovou podstatu trestního činu, a to na základě oznámení výběrčího mýtních poplatků a výpovědi odsouzeného. Pozměnil však současně rozsudek I. stolice, pokud se týče trestního výroku v tom směru, že uložený trest na penězích 100 Kč snížil na peněžitou pokutu 50 Kč, v případě nedobytnosti na uzamčení v trvání 3 dnů. Toto své rozhodnutí odůvodnil žal. úřad takto: Obžalovaný bydlí a má svůj obchod mimo obvod města Užhorodu, v H., a jest tedy povinen při jízdě do města platit mýto. Nepopřel a nemohl popřít, že při provozování své živnosti často jezdí do města (na jatky), a proto není příčiny, pro kterou by se mohlo pochybovat o pravdivosti trestních oznámení, pokud se týká počtu jízd, což jest konečně pro podstatu trestního činu bezvýznamné. Při ústním jednání sám doznal, že mýta nikdy neplatil, a uvedl, že také platit nebude. Odmítl jakékoliv jednání s nájemci mýta o vyrovnání. K dalším námitkám odvolání jest nutno podotknouti, že se v daném případě jedná o přestupek, stíhatelný z moci úřední, a správce městského mýta Áron P. jest zde pouze udavatelem, a nikoliv soukromým žalobcem. Svůj nárok na dodatečné zaplacení mýtních poplatků pak neuplatňuje zde, nýbrž před okresním soudem. Nebylo tudíž třeba zvláštního návrhu, a trestní oznámení jím podané bylo dostatečným k tomu, že policejní trestní soud I. stolice podle § 48 polic. trest. řádu byl povinen zavést trestní řízení.

O stížnosti na toto rozhodnutí podané uvažil nss toto:

Stížnost především vytýká, že přestupek podle § 143 odst. 3 zák. čl. I:1890 jest přestupkem soukromožalobním a že tedy nutným předpokladem zavedení policejního trestního řízení pro uvedený přestupek byl návrh k tomu oprávněné osoby, t. j. subjektu mýtního práva. Subjektem tohoto práva jest však město Užhorod, jež žádného návrhu ne učinilo, nýbrž učinil jej výběrčí mýta, který není leč zaměstnancem města Užhorodu. Ostatně ani tento návrh nebyl jmenovaným vlastnoručně podepsán, takže nelze jej též z tohoto důvodu považovati za způsobilý přivoditi zavedení policejního trestního řízení proti st-li. Měl proto policejní trestní soud, kterému podle § 53 polic. trest. řádu náleží z povinnosti úřední zkoumati, jsou-li in concreto dány předpoklady zavedení trestního řízení, pro nedostatek návrhu osoby k tomu oprávněné zavedení trestního řízení odmítnouti.

Nss neshledal tuto námitku důvodnou. Námitka ta, jak z obsahu jejího jest patrné, jest vybudována na právním názoru, že přestupek podle § 143 odst. 3 zák. čl. I:1890 jest přestupkem stíhatelným jen k návrhu poškozeného. Názor tento jest však nesprávný.

Uherské trestní právo, dosud platné na území Slov. a Podk. Rusi, jest, pokud se týče stíhání trestních činů, vybudováno na zásadě oficiality. Tento princip není sice ani v základních trestních zákonech uherských (srov. zák. čl. V:1878 o zločinech a přečinech a zák. čl. XL:1879 o přestupcích) verbis expressis vysloven, přece však zcela nepochybně vyplývá z jednotlivých ustanovení těchto trestních zákonů. To plyne zejména z předpisu § 16 cit. zák. čl. V:1878, — jehož všeobecná ustanovení byla § 12 zák. čl. XL:1879, pokud není stanoveno jinak, vztažena i na přestupky — kde se mluví o ustanoveních tohoto zákona, podle nichž může se trestní řízení pro zločiny a přečiny v nich označené zavésti toliko na návrh postižené osoby, z čehož vysvítá, že zákonodárce považoval zásadně všechny trestné činy za veřejnožalobné, pokud nestanovil výslovně opak. Cit. § 16 zák. čl. V:1878 nebyl sice recipován zák. čl. XL:1879 pro přestupky (arg. § 13 posléz cit. zák. čl.), přes to však nutno míti za to, že zásada veřejnožalobnosti trestních činů, došedší v něm výrazu, platí i pro obor zákona o přestupcích, neboť tento zákon, jak jest patrné z ustanovení § 29 odst. 1 zák. čl. XXXVII:1880, jímž se oba zmíněné trestní zákony uvádějí v život, jest co do této otázky vybudován na témž principu jako zákon o zločinech a přečinech. Proto důsledně v normách obou těchto zákonů, v nichž jsou konstruovány skutkové podstaty jednotlivých trestních činů, jest obsaženo výslovné ustanovení, když ty které delikty mají býti stíhány pouze k návrhu osoby poškozené (srov. na př. §§ 245, 246, 273, 327, 332 zák. čl. V:1878 a §§ 126 a 127 zák. čl. XL:1879, prve uvedený ve znění čl. XVI (§ 51) zák. čl. XXXVI:1909) a lze tedy za návrhové delikty podle uvedených zákonů považovati pouze ony trestné činy, jež v zákoně za takové jsou výslovně označeny (srov. Milota »Učebnice obojího práva trestního, platného v Čsl. republice«, vydání z r. 1926 str. 15 a 16).

Na zmíněném principu oficiosního stíhání policejních přestupků a na presumpci, že není-li určitý delikt výslovně prohlášen za delikt návrhový, sluší jej považovati za stíhatelný z moci úřední, jsou zřejmě založena i trestní ustanovení zák. čl. I:1890, obsažená v části III, neboť

neobsahují žádných odchylných zásad, naopak v § 106 odkazují na všeobecné předpisy uvedené v I. části zák. čl. XL:1879.

Podle toho, co svrchu řečeno, bylo by tedy lze přestupek podle § 143 odst. 3 zák. čl. I:1890, pro nějž byl st-l potrestán, kvalifikovati jako delikt návrhový jediné tenkrát, kdyby jej zákon za takový výslovně označoval. Že by tomu tak bylo, nss neshledal a také stížnost sama se v tom směru pozitivního předpisu nedovolává. Ale pak vzhledem k tomu, co shora uvedeno, nelze přestupek podle cit. ustanovení kvalifikovati jako přestupek stíhatelný toliko k návrhu poškozeného, nýbrž jako přestupek veřejnožalobní, jehož stíhání ve smyslu § 48 odst. 2 polic. trest. řádu musí býti zahájeno z povinnosti úřední na základě oznámení kohokoliv. Je-li tomu tak, pak padají ovšem eo ipso i veškeré konkluse, jež stížnost z nesprávné premisy o kvalifikaci sporného přestupku jakožto deliktu stíhatelného jen k návrhu subjektu mýtního práva vyvozuje a není proto třeba věcně se jimi obírat. — — —

Č. 10.573.

Policie požární. — Živnostenské právo: Smí majitel domku opatřovati vymetání komínu sám?

(Nález ze dne 27. května 1933 č. 9489.)

V ě c: Jan. M. v L. proti okresnímu úřadu v Novém Městě n. Met. o přestupek požárního řádu.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Podle výměru obecního úřadu v L. z 28. prosince 1929 usnesl se obecní senát trestní tohoto dne, že st-li se ukládá pokuta 100 Kč pro přestupek § 9 požár. řádu z 25. května 1876 č. 45 z. z. čes. se zřetelem k ustanovení § 60 odst. 2 tohoto zák. Odvolání z toho podanému nebylo nař. rozhodnutím vyhověno s odůvodněním, že skutková podstata přestupku st-li za vinu kladeného byla jeho vlastním doznáním prokázána.

O stížnosti na to rozhodnutí podané nss uvážil:

St-l byl uznán vinným přestupkem § 9 zák. z 25. května 1876 č. 45 z. z. čes., jímž byl vydán řád o požární policii pro Čechy. Tam je předepsáno, že komíny a roury musí býti čištěny kominíky k tomu oprávněnými. Ustanovení toto obsahuje opatření povahy preventivní. Účelem jeho je chrániti veřejnost před nebezpečím požáru, které je tu, čistí-li komíny osoby, jež nemají k tomu potřebných znalostí odborných. Je to tedy opatření směřující proti neoprávněnému provozování živnosti kominické. Z této povahy ustanovení § 9 cit. pož. řádu jako ustanovení vydaného s hlediska požární policie plyne, že nikdo jiný nesmí komíny čistiti než majitel živnosti kominické, který je k tomu podle ustanovení živn. řádu oprávněn.

St-l konstatuje ve své stížnosti, že jest majitelem domku, v němž jsou tři komíny, z nichž jen jednoho se užívá, kdežto ostatních dvou se nepoužívá, že po dobu asi 10 roků čistí komíny sám a kominíka k vymetání komínů nepřipouští. St-l má za to, že jest oprávněn čistiti ko-